

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1336
Toplantı Tarihi/Sayısı : 28.11.2023/34
Karar Numarası : 2023/938
Başvuran : E.K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Sincan T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın açık ceza infaz kurumuna ayrılma veya denetimli serbestlikten yararlanma talebine ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle:

a. 30/12/2016 tarihinden beri tutuklu/hükümlü olduğunu, hakkında sekiz yıl dokuz ay hapis cezasına hükmedildiğini,

b. 11/7/2022 tarihinde açık ceza infaz kurumuna ayrılma veya denetimli serbestlikten yararlanma hakkını kazandığını,

c. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 89'uncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Cumhuriyet Savcısı başkanlığında oluşturulacak İdare ve Gözlem Kurulu'nun hakkında açık ceza infaz kurumuna ayrılma veya denetimli serbestlikten yararlanma ile ilgili bir değerlendirme yapıp karar alması gerekirken Kurul'un henüz toplanmadığını,

ç. Kurum Müdürü başkanlığında İdare ve Gözlem Kurulu'nun toplandığını, Kurul tarafından başvuran hakkında terör örgütünden ayrılmasının samimiyetinin tasdik edilmemesine karar verildiğini,

d. Açık ceza infaz kurumuna ayrılma veya denetimli serbestlikten yararlanma talebinin, 5275 sayılı Kanun'un 89'uncu maddesinin üçüncü fıkrasına istinaden oluşturulacak İdare ve Gözlem Kurulu'nun gündemine alınmayacağını tarafına bildirildiğini, gerekçe olarak da Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinin gösterildiğini,

e. Diğer illerde bulunan ceza infaz kurumlarında kendisiyle aynı şartları taşıyan hükümlüler hakkında açık ceza infaz kurumuna ayrılma ve denetimli serbestlikten yararlanma kararının verildiğini belirtmiş ve mevzuata aykırı olarak, somut bilgi ve belgeye dayanmayan gerekçelerle açık ceza infaz kurumuna ayrılma veya denetimli serbestlikten yararlanma hakkının engellendiğini iddia etmiştir.

3. Muhatap Sincan T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 14/9/2022 tarihli yazılı görüşte özetle:

a. Silahlı terör örgütüne üye olma suçundan sekiz yıl dokuz ay hapis cezasına hükümlü başvuranın koşullu salıverilme tarihinin 11/7/2022 olduğu,

b. Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendi gereğince İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığı'nın 23/6/2022 tarihli ve 2022/... sayılı kararı ile başvuran hakkında *Terör Örgütünden Ayrılmasının Samimiyetinin Tasdik Edilmemesi* kararının verildiği ve kararın başvurana tebliğ edildiği,

c. Başvuranın 30/6/2022 tarihinde İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığı'nın kararına itiraz ettiği, Ankara Batı 1. İnfaz Hakimliği'nin 2022/... Esas ve 2022/... Karar sayılı kararı ile itirazın reddine karar verdiği, başvuranın Hakimliğin kararına da itiraz ettiği ve Ankara Batı 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 29/7/2022 tarihli ve 2022/... Değişik İş sayılı kararı ile itirazın reddine kesin olarak karar verdiğini,

ç. Terör ve örgütlü suçlardan hükümlü olup mensup oldukları örgütten ayrıldıkları İdare ve Gözlem Kurulu kararıyla tespit edilmeyen hükümlülerin açık ceza infaz kurumlarına ayrılmaları için gerekli şartları taşımadığı ve bu nedenle 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 89'uncu maddesinin üçüncü fıkrasına istinaden oluşturulan İdare ve Gözlem Kurulu'nun gündemine alınmalarının mümkün olmadığı,

d. Başvuranın konu ile ilgili olarak 16/8/2022 tarihli ve ... sayılı Tebliğ-Tebellüğ belgesi ile bilgilendirildiği, bilgilendirme sonrası başvuranın 22/8/2022 tarihli dilekçesi ile Ankara Batı İnfaz Hakimliğine şikayette bulunduğu, Ankara Batı 1. İnfaz Hakimliği'nin 2022/... Esas ve 2022/... Karar sayılı kararı ile şikayeti reddettiği belirtilmiş ve ilgili belgeler Kurumumuza iletilmiştir.

4. Başvurandan alınan yazılı görüşte özetle; başvuran, başvuru dilekçesindeki iddia ve talepleri yineleyerek mağduriyetinin giderilmesini talep etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; *“Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karar bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”* Kurumun görevleri arasında düzenlenmiştir.

6. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; *“özürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin kuruma bizzat başvuru yapabileceği”* hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in *“Ön incelemenin yapılması”* başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (ç) bentlerine göre; *“Kurumun görev alanına girmeyen ve yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıncaya karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin başvurular”* hakkında gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

8. Aynı Yönetmelik'in *“Gerekçeli kabul edilmezlik kararı”* başlıklı 67'nci maddesine göre;

“(1)Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte

incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; *"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"* Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın iddiaları, Ceza İnfaz Kurumu İdaresi'nin yanıtları ve konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

10. Başvuru, başvuranın açık ceza infaz kurumuna ayrılma veya denetimli serbestlikten yararlanma talebine ilişkindir. Kurumumuz tarafından incelenen belgelerden; başvuranın silahlı terör örgütüne üye olma suçundan Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2017/... Esas ve 2019/... Karar sayılı kararı ile sekiz yıl dokuz ay hapis cezası ile cezalandırıldığı, 30/12/2016 tarihinde ceza infaz kurumuna girdiği ve koşullu salıverilme tarihinin 11/7/2022 olduğu tespit edilmiştir.

11. 2/9/2012 tarihli ve 28399 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendine göre açık kurumlara ayrılabilmek için; *"Terör ve örgütlü suçlardan hükümlü olup mensup oldukları örgütten ayrıldıkları idare ve gözlem kurulu kararıyla tespit edilenlerin koşullu salıverilme tarihine bir yıldan az süre kalması"* şartı aranır.

12. Aynı Yönetmelik'in *"Kapalı kurumdan açık kuruma ayırma"* başlıklı 10'uncu maddesinin birinci fıkrasına göre;

"Kapalı kurumlarda bulunan hükümlülerin talepleri üzerine, koşulları taşıdıklarının anlaşılması halinde kurum idare ve gözlem kurulu tarafından açık kurumlara ayrılmalarına karar verilir. Hükümlünün koşulları taşımadığının anlaşılması halinde ise talebin reddine dair verilen gerekçeli karar ilgiliye tebliğ edilir."

13. Koşullu salıverilme tarihi 11/7/2022 olan başvuran hakkında İdare ve Gözlem Kurulu'nun 23/6/2022 tarihinde toplandığı, başvuranın Kasım 2021'de örgütten ayrıldığını beyan etmesi üzerine tarafsız odaya alındığı, Eğitim ve Öğretim Servisi, Psiko-Sosyal Servis, Güvenlik ve Gözetim Servisi ile İdarenin başvuranla görüşmeler gerçekleştirdiği, başvuranın örgütten ayrıldığını yalnızca beyan ettiği, bu beyanı dışında herhangi bir eylemine rastlanılmadığı ve bu nedenle İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığı'nın başvuranın *terör örgütünden ayrıldığı konusunda samimiyetinin tasdik edilmemesine* karar verdiği anlaşılmıştır.

14. Kurumumuz tarafından incelenen belgelerden başvuranın, İdare ve Gözlem Kurulu kararına karşı 30/6/2022 tarihinde İnfaz Hâkimliğine şikâyetinde bulunduğu, Ankara Batı 1. İnfaz Hâkimliğinin 14/7/2022 tarihli kararıyla; *"Tüm dosya kapsamı, infaz dosyası ve talep dilekçesi birlikte değerlendirildiğinde, açık ceza infaz kurumlarının, hükümlülerin iyileştirilmelerinde, çalıştırılmaları ve meslek edindirilmelerine öncelik verilen, firara karşı engelleri ve dış güvenlik görevlileri bulunmayan, güvenlik bakımından kurum görevlilerinin gözetim ve denetimi ile yetinilen kurumlar olduğunun belirtildiği, özellikle silahlı terör örgütüne üye olma suçundan mahkûm olan kişinin toplumla entegrasyonu ve bütünleşmeyi sağlayıp sağlayamayacağının değerlendirilmesi gerektiği ancak tüm dünyayı ve ülkemizi etkileyen COVID-19 salgın hastalığı nedeniyle açık ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlülerin hastalıktan etkilenmemeleri için COVID-19 iznine gönderildikleri, yani şu an açık ceza infaz kurumlarında hükümlülerin bulunmadığı, hükümlünün açık ceza infaz kurumuna ayrılmasına karar verilmesi*

durumunda doğrudan izne gönderileceği, bunun ise hakkında bir kanaat getirilmesine engel olacağı düşünülmüştür. Kaldı ki hükümlünün açık ceza infaz kurumuna ayrılmamasına ya da denetimli serbestlik uygulanmak suretiyle tahliye edilmemesine karar verilmesinin hükümlünün almış olduğu cezasının süresini uzatmayacağı anlaşılmakla bu aşamada terör örgütünden ayrıldığına dair samimiyetinin tasdik edilmemesi kararının yerinde olduğu” değerlendirilerek şikâyetin reddine karar verilmiştir.

15. Son olarak başvuranın, Ankara Batı 1. İnfaz Hâkimliğinin 14/7/2022 tarihli kararına karşı Ankara Batı Ağır Ceza Mahkemesine itirazda bulunduğu ve Ankara Batı 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 29/7/2022 tarihli kararı ile itirazın reddine karar verdiği anlaşılmıştır.

16. 16/5/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu’nun infaz hâkimliklerinin yetkisini belirleyen 2’nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre; ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklular hakkında idarece yapılan işlemler bakımından işlemin yapıldığı ceza infaz kurumunun bulunduğu yer infaz hâkimliği yetkilidir. 4675 sayılı Kanun’un “İnfaz hâkimliğine şikâyet ve usulü” başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrasına göre;

“Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemler veya bunlarla ilgili faaliyetlerin ya da Cumhuriyet savcısının ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin verdiği kararların kanun veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu gerekçesiyle bu karar, işlem veya faaliyetin öğrenildiği tarihten itibaren on beş gün, herhalde yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde şikâyet yoluyla infaz hâkimliğine başvurulabilir.”

17. Somut olayda açık ceza infaz kurumuna ayrılma talebiyle başvuruda bulunan başvuran hakkında Kurum İdaresinin aldığı kararın mevzuata uygun olduğu, başvuranın, hakkında alınan karar için İnfaz Hâkimliğine şikâyette bulunduğu ve Hâkimliğin bu şikâyeti reddettiği, başvuranın ret kararına karşı da Ağır Ceza Mahkemesine itirazda bulunduğu ve bu itirazın da reddedildiği, sonuç olarak İdarenin aldığı kararın kesinleştiği anlaşılmıştır. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 48’inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi gereğince yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklar hakkında gerekçeli kabul edilmezlik kararının verileceği düzenlendiğinden başvurunun kabul edilmez olduğu kanaati ile ayrıca, 4675 sayılı Kanun’un 5’inci maddesi uyarınca İdare ve Gözlem Kurulu tarafından alınan kararlar hakkında infaz hâkimliğine başvurulabileceği, bu kararlara ilişkin başvuruların açıkça yargı organlarının görev alanına girdiği ve işkence ve kötü muamele iddialarını inceleme görevi verilen Kurumumuzun görev alanına girmediği değerlendirildiğinden; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 48’inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince Kurumun görev alanına girmeyen başvurunun kabul edilmez olduğu sonucuna varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

28/11/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĐLU
Üye